

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15776/2022
08.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Данка Зарић, адвокат из ..., ради исељења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1476/21 од 24.03.2021. године, у седници већа одржаној 08.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1476/21 од 24.03.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 2517/2019 од 17.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог тужене за прекид поступка до окончања управног поступка који се води пред општином Чукарица у предмету IV-02 бр. 356-400/2017. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да се са свим лицима и стварима исели из породичне стамбене зграде која се налази у ... у улици ... број ..., површине 179,48 м² и гараже 19,79 м², и да исту преда у посед тужиоцу у париционом року. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 91.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1476/21 од 24.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставовима другим и трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд обавезе тужену да се са свим лицима стварима исели из породичне стамбене зграде која се налази у ... у улици ... број ..., површине 179,48 м² и гараже 19,79 м² и да му исту преда у посед, те је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од

62.950,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 17.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у њеном преиначујућем делу, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију, зхтевајући накнаду трошкова састава истог.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ...10/23) и нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у браку од априла 1985. године до новембра 2012. године када је њихов брак разведен, при чему је брачна заједница фактички престала још 1998. године. Из тог брака странке имају пунолетног сина. Након ступања у брак, странке су живеле у заједничком домаћинству са родитељима тужиоца у породичној стамбеној згради у ... у улици ... број ..., коју је откупио тужиочев отац 1992. године од Војностамбеног предузећа. У току трајања брачне заједнице, странке су у договору са родитељима тужиоца извеле радове на реконструкцији и адаптацији просторија у сутерену ове зграде у периоду од 1992. до 1995. године тако што су од тадашње котларнице у склопу куће формирале стамбени простор од 55 м² у којем су заједно живели. По престанку брачне заједнице, тужена је са сином наставила да живи у овом простору. Након смрти тужиоцевог оца 1998. године, тужилац је заједно са својом мајком (супругом оставиоца) наследио по ½ идеална дела ванкњижног права власништва на предметној непокретности која је у оставинском решењу Другог општинског суда у Београду О 1236/98 од 03.07.1998. године означена као четворособан стан број 1 површине 128,53 м² у Београду у улици ... број ... и гаража уз стан површине 19,79 м². Након смрти мајке 2010. године, тужилац је наследио другу половину предметне непокретности. Према налазу судског вештака грађевинске струке, укупна нето површина стамбеног објекта у улици ... број ... износи 193 м², што обухвата и нето површину сутеренске етажне. Тужена је поднела захтев за легализацију сутеренског простора од 55 м², а решењем Одељења за грађевинску инспекцију од 22.03.2017. године наложено јој је да врати у првобитно стање сутеренске помоћне просторије које су пренамењене у стамбени простор. Увиђајем на лицу места утврђено је да је предметни сутеренски простор који користи тужена одвојена целина са посебним улазом у склопу породичне стамбене зграде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да се исели из непокретности која је посебна имовина тужиоца стечена наслеђем у току трајања њиховог брака, иако је чињенично утврђено да тужена живи и користи само стамбени простор у сутерену површине 55м², за који је овај суд закључио да не представља засебну целину (посебан стан), већ је део породичне стамбене зграде која је власништво тужиоца. Становиште првостепеног

суда је да тужена користи овај стамбени простор без правног основа, а да тужилац као власник основано тражи њено иселјење.

Другостепени суд је прихватио чињенично стање као потпуно и правилно утврђено, али је другачије применио материјално право, што је за последицу имало и доношење другачије одлуке.

Одредбом члана 16. став 2. Устава Републике Србије прописано је да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и да се непосредно примењују. Потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом.

Република Србија ратификовала је Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, која је саставни део нашег унутрашњег поретка и непосредно се примењује.

Чланом 8. Европске конвенције прописано је право на поштовање приватног и породичног живота, па је тако у ставу 1. прописано да свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота, дома и преписке. Ставом 2. прописано је да јавне власти се неће мешати у вршење овог права, сем ако то није у складу са законом и неопходно у демократском друштву, у интересу националне безбедности, јавне безбедности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, или ради заштите права и слобода других.

Чланом 1. Протокола 1. уз Конвенцију прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Према ставу 2. ове законске одредбе, претходне одредбе ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

У конкретном случају, право тужиоца да захтева иселјење тужене засновано је на члану 37. Закона о основама својинскоправних односа, према коме власник може тужбом захтевати од држаоца повраћај индивидуално одређене ствари (став 1), при чему власник мора доказати да на ствари чији повраћај тражи има право својине, као и да се ствар налази у фактичкој власти тужене (став 2).

Дакле, тужилац тужбом тражи заштиту свог права својине иселјењем тужене. Међутим, члан 8. Европске конвенције с друге стране гарантује туженој право на дом с обзиром да је тужена непрекидно од закључења брака 1985. године живела у породичној стамбеној згради, а након завршене адаптације 1995. године управо у предметном сутеренском стамбеном простору који је у склопу породичне куће тужиоца и да је наставила ту да живи са сином, а нема друге непокретности, нити има решено стамбено питање на други начин. Стога је правилно становиште другостепеног суда да јој припада заштита права на дом на основу члана 8. Европске конвенције.

Доношењем побијане одлуке у којој је заузето становиште да иселјење тужене није неопходно, није повређено право тужиоца на имовину јер му преостаје остатак куће за живот будући да тужена живи и користи само адаптирани стамбени простор у

сутерену куће од свега 55 м², који иако није засебна целина ипак има свој посебан улаз, што омогућава туженој да овај простор користи као свој дом без ометања тужиоца у коришћењу преосталог дела своје куће од 138 м². Становање у овом простору за тужену је од егзистенцијалне важности, па је супротстављени интерес тужиоца да заштити своје право својине, а који је по оцени овог суда искључиво материјалне природе, несразмеран интересу тужене да заштити и очува свој дом.

На основу изложеног, Врховни суд је применом чл. 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како састав одговора на ревизију није трошак који је био неопходан туженој за вођење ове парнице, то је Врховни суд применом члана 154. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**